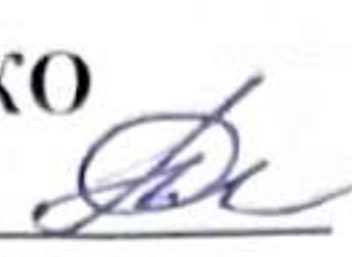

ӘБ отырысында
Қаралды ӘБ жетекшісі:
Х.А.Бекмуратов
Хаттама №
«31» 08 2023ж

Келісемін
Директордың ӘІЖО
Г.М.Сатыбалдина
«31» 08 2023ж

Шахмат секциясының жұмыс жоспары

5-6-7-8 кластар

Дайындаған секция жетекшісі: Батыршин Н.С

2023-2024 оқу жылы

ӘБ отырысында
Қаралды ӘБ жетекшісі:
Х.А.Бекмуратов
Хаттама №
«31» 08 2023ж

Келісемін
Директордың ӘІЖО
Г.М.Сатыбалдина
«31» 08 2023ж

Шахмат секциясының жұмыс жоспары

5-6-7-8 кластар

Дайындаған секция жетекшісі: Батыршин Н.С

2023-2024 оқу жылы

Түсінік хат

Шахмат ойынына үйрету процесінің мақсаты – жеке ойыншының ақыл-ой қабілетін дамыту, логикалық ойлау қабілетін арттыру, адам мінезін қалыптастыру эстетикалық құрал ретінде пайдалана отырып мектептегі білім сапасын арттыруға септігін тигізу болып табылады.

Шахмат ойынына балаларды машыктандыру арқылы олардың әлеуметтік, моральдық талғамдарын байыта аламыз. Шахмат ойыны – адамгершілік мектебі. Шахмат – ақыл, білім-ой сана, адалдық ақиқаты.

Шахмат-ғылыми ақыл-ой және халық творчествосы негізінде пайда болған ойын. Ойын 5 ғ Үндістанда пайда болды, 15 ғасыр бойы халық безбеніне өте отырып, өзінің өміршендігін дәлелдеп берді. Балалардың жастайынан шахмат ойнауы оларды келешекте қоғамның жанжақты жетілген парасатты азаматтары болуына септігін тигізеді деуге толық негіз бар. Әлемнің әр кездегі чемпиондарының жастайынан осы ойынға деп қойғандарын төмендегі кестеден көруге болады:

	Үйренген кезі	Алғашқы жарысы
Касабланка	4 жаста	11 жаста
Фишер	6 жаста	10 жаста
Смыслов	6 жаста	14 жаста
Эйве	5 жаста	10 жаста
Таль	7 жаста	11 жаста
Карпов	5 жаста	7 жаста
Каспаров	4 жаста	7 жаста

Шахмат дүлдүлдері ғылымының небір салаларында орасан зор жетістіктерге жетіп (математика, физика, журналистика, саясат, экономика) үлкен қоғам қайраткерлеріне айналды.

Шахмат ойынына балаларды машыктандыру арқылы олардың әлеуметтік, моральдық талғамдарын байыта аламыз. Шахмат ойыны-адамгершілік мектебі. Шахмат-ақыл, білім-ой сана, адалдық ақиқаты.

Ой деген бір тұңғық, сөз деген иірім, үйірген сайын тұңғыққа тарта береді, тартқан сайын жүрек толғқып тулап, ақыл аласұрып нұрланып, көзін ашыла, көңілің өседі, күмәнің көшеді. Адамға осындай психикалық әсер ететін ойлылар ойына-шахмат.

Максаты: жалпы шахмат мәдениеті негіздерін, шахмат ойнау тайталасында базалық техникалық дағдаларды пайдалана білетін жас шахматшыларды даярлау.

Міндеттері:

1. Оқушыларға практикалық ойын кезінде шахмат тактикасының элементтерінмен және жүріс түрлерін есептей білуге үйрету.
2. Оқушыларға бір дүркін шахмат ойнау барысында жүрістің жоспарлау әдісін, шахмат ойынының стратегиялық элементтерін білуге үйрету.
3. Типті жағдайда шахмат тактайы бетінде негізгі стратегиялық тәсілдері және шахмат позициясының стратегиялық элементтерін білуге үйрету.
4. Оқушыларға ең нашар позиция кезінде теңбе-тең жеңіліссіз ойын үшін шахмат және позициялық басымдыққа қол жеткізу тәсілдерін меңгерту.
5. Оқушыларды шахмат ойынында кездесетін және көбінесе өзінің бастапқы жүрісті құра білу дағдысын (дебют) көрсете алатын негізгі стратегиялық және тактикалық білімге оқыту.
6. Шахмат ойнау мәдениеті негіздерін қалыптастыру.

«Шахмат» секциясының жұмыс жоспары

№	Тақырыптар	Сағат саны	Мерзімі
1	Кіріспе сағат. Шахмат-спорт, Ғылым, Шеберлік	2	09.09.23
2	Фигуралардың салыстырмалы күші	2	16.09.23
3	Ауыр фигуралармен мат қою.	2	23.09.23
4	Жеңіл фигуралармен мат қою.	2	30.09.23
5	Эндшпиль. Пешканы ферзiге шығару.	2	07.10.23
6	Квадрат ережесі.	2	14.10.23
7	Ладья пешкалары.	2	21.10.23
8	Пешкалық аяқтау. Цугцванг.	2	28.10.23
9	Ферзь пешкаға қарсы.	2	04.11.23
10	Ладья және ладьяға қарсы пешка.	2	11.11.23
11	Король, корольге қарсы жеңіл фигура.	2	18.11.23
12	Атка қарсы піл.	2	25.11.23
13	Өртүсті пілдер	2	02.12.23
14	Дебюттер: 1) ашық дебюттер; 2) жартылай ашық дебюттер; 3) жабық дебюттер.	2	09.12.23
15	Стратегия туралы түсінік: фигураларды орталыққа шығару	2	23.12.23
16	Шахмат ойынының әдістері. Тактикалық туралы түсінік. «Қосарланған соққы» әдісі	2	05.12.23
17	«Ашық шах» әдісі	2	13.01.24
18	«Мельница» әдісі	2	20.01.24
19	«Бұру» әдісі	2	27.01.24
20	«Аландату» әдісі	2	03.02.24
21	Кеңістік бомату және кеңейту	2	10.02.24
22	«Жабу» әдісі	2	17.02.24
23	«Байлау» әдісі «Вилка»	2	24.02.24
24	«Бөгеу» әдісі	2	02.03.24
25	Қарсыластын қорғаныс шебін жою. Аралық жүріс «Рентген» әдісі	2	09.03.24
26	Миттельшпиль. Партияны ортасына аяғына дейін ойнап шығу принциптері. Орталық үшін күрес.	2	16.03.24
27	Ашық линиялар үшін күрес.	2	23.03.24
28	Корольге шабуыл.	2	
29	Есептерді, этюдтерді шешу конкурстары	2	
30	Есептерді, этюдтерді шешу конкурстары	2	
31	Есептерді, этюдтерді шешу конкурстары	2	
32	Жарыстар.	2	
33	Жарыстар.	2	
34	Қорытынды.	2	

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Қ.Әлішев, С.Сауханұлы, «Шахмат оқулығы» кітабы.
2. М.Дауылбаев, Ж.Мақажанов. «Шахмат ойыны». Алматы, 1984.
3. Е.Я.Бек «Шахматы и математика». Москва, 1983.
4. Н.Журавлев. «Шаг за шагом». Москва, 1986.
5. 1-11 кластарға арналған «Шахмат» курсының бағдарламасы.

Жалпы бағалаушы: Н.Д. Мамбетов

Ақтөбе қаласы №34 орта мектебінің 2023-2024 оқу жылы шахмат
секциясына қатысатын қыз балалардың тізімі

№	Аты-жөні	Класы
1	Агисова Мадина	7 «А»
2	Аманжан Айару	7 «А»
3	Ибрагимова Мадина	7 «Б»
4	Баяубаева Гулнар	7 «А»
5	Берікқали Инабат	7 «А»
6	Жаманбаева Раушан	7 «А»
7	Кадрашова Айдана	7 «А»
8	Молдағали Жансая	7 «Ә»
9	Сейілқан Ақерке	7 «Ә»
10	Тыныштық Асел	7 «Ә»
11	Сауат Нұрдана	7 «Б»
12	Болат Іңкәр	7 «Ә»
13	Жақсылықова Айсара	7 «Ә»
14	Ескендірова Асем	7 «Ә»
15	Мәлік Нұршат	7 «Б»
16	Нәбиева Іңкәр	7 «Ә»
17	Нургужина Наргиз	7 «Ә»
18	Сүндетова Інжу	7 «Ә»
19	Данағұлова Диана	7 «Б»
20	Санат Әмина	7 «Ә»

Жаттықтырушы: *Н.С. Батыршин* Н.С. Батыршин

Ақтөбе қаласы №34 орта мектебінің 2023-2024 оқу жылы шахмат
секциясына қатысатын ер балалардың тізімі

№	Аты-жөні	Класы
1	Курамысов Амир	7 «А»
2	Жарылғасов Әлімқожа	7 «А»
3	Молдабай Нурали	7 «А»
4	Есет Нұрасыл	7 «А»
5	Әсет Төрехан	7 «А»
6	Алданыш Темірлан	7 «Б»
7	Аманкелді Ильяс	7 «А»
8	Оңдасынов Арғын	7 «Ә»
9	Ахмедияр Ернат	7 «Ә»
10	Алтаев Аян	7 «Б»
11	Бертайыз Нұрғиса	7 «Б»
12	Жоламанов Нұрболат	7 «Ә»
13	Маликов Дамир	7 «Ә»
14	Меделғажы Бақдәулет	7 «Ә»
15	Қайрат Алиби	7 «Б»
16	Сапартілеу Ерасыл	7 «Ә»
17	Темірғали Азамат	7 «Ә»
18	Темірболатов Мирас	7 «Ә»
19	Алпамыс Әбілмансұр	7 «А»
20	Толағай Ғибрат	7 «Ә»

Жаттықтырушы: Н.С. Батыршин